

Natur och Miljö

ÅRSBERÄTTELSE

2010

Verksamhetsledarens förord

Målsättningen med denna årsberättelse är att ge en detaljerad bild av Natur och Miljös verksamhet år 2010. Den som önskar en allmän överblick i verksamheten och ekonomin hänvisas till den mer komprimerade verksamhetsberättelsen inklusive bokslut.

I detta dokument redovisas det inte för vad förbundets lokalföreningar eller internationella organisationer som Natur och Miljö är medlem i har gjort under året. Däremot presenteras nationella samarbetsprojekt där Natur och Miljös insats har varit betydelsefull.

Årsberättelsens upplägg bygger som under tidigare år på verksamhetsplanens struktur. Inledningsvis presenteras verksamheten inom förbundets centrala temaområden och förbundets omfattande miljöfostran sektor. Därefter följer avsnitt som beskriver bl.a. allmän informationsverksamhet, samt olika delar av förbundets administration.

Bernt Nordman
Verksamhetsledare

Innehåll

Verksamhetsledarens förord.....	3
1 Energi	6
1.1 Kampanjen Rösta farväl till kärnkraft.....	6
2 Klimat	6
2.1 Klimatpolitik.....	6
2.2 Klimatpiloterna i Östra Nyland	6
3 Biologisk mångfald.....	7
3.1 Fältbiologi och naturkännedom.....	7
3.1.1 Följ med våren.....	7
3.1.2 Vilda blommornas dag.....	8
3.2 Skogsnaturen	8
3.2.1 FSC.....	8
3.2.2 Skogsrestaurering på Mickelsörarna	8
3.2.3 Metso.....	8
3.2.4 Sibbo storskog	9
3.2.5 Kustens skogsprogram.....	9
3.3 Temahäfte om biologisk mångfald	9
3.4 Naturvårdsdiplomet	10
4 Vattenskydd och Östersjön.....	10
4.1 Vattenlagen	10
4.2 Regionalt och lokalt vattenskyddsarbete	10
4.3 Avloppsvattenrening i glesbygden.....	11
4.4 Coalition Clean Baltic.....	11
4.5 Rurik Råkas östersjöäventyr.....	12
4.6 Vattenutskottet.....	12
4.7 Miljöakademin.....	12
5 Hållbar livsstil.....	13
5.1 Sluta Slösa veckan	13
6 Övrigt	13
6.1 Miljöbarometern 2010.....	13
6.2 Internationellt samarbete	14
6.2.1 Nordiskt samarbete	14
6.2.2 European Environmental Bureau.....	14
7 Miljöfostran	14
7.1 Naturskolan Uttern.....	14
7.2 Kvarkens naturskola	15
7.3 Grön Flagg.....	16

7.4	Lägerverksamhet.....	17
7.4.1	Miljödetektivläger.....	17
7.4.2	Miljöagentläger.....	17
7.5	Ungdomsverksamheten.....	18
7.5.1	Nomug.....	18
7.5.2	Miljöaktionsdagarna.....	18
7.5.3	Ungdomsutskottet.....	19
8	Allmän miljöpolitisk aktivitet.....	19
8.1	Ställningstaganden.....	19
8.2	Arbetsgruppen och kommittéer.....	19
9	Information.....	22
9.1	Finlands Natur.....	22
9.1.1	Innehåll och form.....	22
9.1.2	Personresurser.....	23
9.1.3	Annonsförsäljning, marknadsföring.....	23
9.2	Webbsidor och Facebook.....	23
10	Marknadsföring och medlemsvärvning.....	24
10.1	Oktoberfesten.....	24
11	Medlemskåren.....	24
12	Organisationen.....	25
12.1	Årsmötet.....	25
12.2	Styrelsen.....	25
13	Personal.....	26
13.1	Översikt.....	26
13.2	Anställda under året.....	26
13.3	Arbetsutrymmen och -utrustning.....	27
13.4	Personalförmåner.....	27
14	Skärgårdsfonden.....	27
15	Ekonomi 27	
15.1	Översikt.....	27
15.2	Bidrag och understöd.....	28
15.3	Julförsäljning.....	29
Bilaga 1	Medlemsorganisationer.....	30
Bilaga 2	Personmedlemsantal.....	31

1 Energi

1.1 Kampanjen Rösta farväl till kärnkraft

Många år av aktiv debatt om ytterligare utbyggnad av kärnkraft kulminerade behandlingen av statsrådets principbeslut i riksdagen under våren och sommaren. Natur och Miljö medverkade i den breda nätverkskampanjen Rösta Farväl till Kärnkraft som bl.a. samlade drygt 20 000 namnteckningar under en adress där man lovade att i kommande val rösta på kandidater som inte stödde en utbyggnad av kärnkraften. Den 8 maj arrangerades en demonstration i Helsingfors, där cirka tretusen personer marscherade till riksdagen för att övertyga riksdagsledamöterna om att finländarna inte stöder en utbyggnad av kärnkraft. Natur och Miljös representanter hade personlig kontakt med framför allt svenskspråkiga riksdagsmän som inte offentligt hade meddelat sin ståndpunkt i frågan. Trots en intensiv kampanj som engagerade breda skaror godkände riksdagen strax före sitt sommarlov med klar majoritet att två nya reaktorer kan byggas i Finland.

2 Klimat

2.1 Klimatpolitik

Natur och Miljö fortsatte att delta i den nationella kampanjen för en klimatlag.

I början av året deltog förbundet i olika diskussioner om orsakerna till att klimat-toppmötet i Köpenhamn i december 2009 misslyckades. Valter Sandell representerade Natur och Miljö på ett seminarium i Köpenhamn (100 dagar efter Köpenhamn) arrangerat av de nordiska bildningsförbunden. Natur och Miljö skickade ingen representant till klimatmötet i Cancun, men bevakade förhandlingarna och kommenterade resultaten i media.

2.2 Klimatpiloterna i Östra Nyland

Under våren beviljades Natur och Miljö finansiering av Leadergruppen SILMU för det tvååriga (augusti 2010-maj 2012) projektet Klimatpiloterna i Östra Nyland. Projektplanen utarbetades hösten 2009 med bland annat projektet Klimatpiloterna i Kalmar som förebild.

Före sommarlovet genomfördes rekrytering av en projektledare och från början av augusti anställdes Christel Lindblad på heltid som projektledare. För projektets behov hyrdes ett nytt kontorsutrymme i samma fastighet på Annegatan.

Projektets strategiska ledningsgrupp bestod av verksamhetsledare Bernt Nordman, ekonomichef Fred Eklund och informatör Henrika Mercadante.

Under hösten utformades en informations- och marknadsföringsstrategi i samarbete med reklambyrån Muotohiomo, som bland annat skapade projektets maskot Pip-

pi Pilot. Annika Johansson-Rytkönen gjorde en Pippi Pilot mjukisfigur. Andra konkreta verktyg som utformades i samarbete med Muotohiomo var en allmän broschyr, webbplatsen www.klimatpiloterna.fi och en Facebooksida.

I september-oktober rekryterades klimatpiloterna bland familjer som bor på landsbygden inom SILMU:s verksamhetsområde. Värvingen av Klimatpiloter genomfördes med tidningsannonser och notiser, besök på marknader och inslag i radioprogram, samt via e-post och diskussioner med bekanta. En viktig målgrupp var Natur och Miljös egna lokalföreningar i regionen. Vid årets slut bestod Klimatpiloterna av 13 hushåll från Östra Nyland. Av dem är 7 från Sibbo, 3 från Lovisa, 2 från Borgå och 1 från Mäntsälä. De består av singelhushåll, småbarnsfamiljer, pensionärer och familjer med tonåringar.

Den 25 november höll Klimatpiloterna Startjippo i Topeliussalen i Sibbo. Alla Klimatpilotfamiljer presenterades för allmänheten. Verksamhetsledare Bernt Nordman berättade om klimatförändringen och varför Natur och Miljö har startat projektet. Christel Liljeström, ordförande för kommunfullmäktige i Sibbo, berättade om möjligheter till växelverkan mellan kommuner och Klimatpiloter. Nathalie Clément-Vikatmaa från konsultföretaget Natural Interest berättade om växthusgasmätningar. Kenneth Oker-Blom välkomnade Klimatpiloterna till den första informationsträffen som blir i januari 2011. Sibbo Vokalensemble stod för musikalisk underhållning och S-Market i Söderkulla och föreningen Marthakransen bjöd på glögg och pepparkakor. Startjippet hade ca 50 deltagare.

I november och december samlade varje Klimatpilotfamilj information för att få sin växthusgasprofil uträknad. Planeringen av växthusgasprofilens uträkning har gjorts i samarbete med Natural Interest, som sammanställer resultatet i början av år 2011.

Klimatpiloterna i Östra Nyland fick en hel del uppmärksamhet i media. Artiklar har funnits i Borgåbladet, Vartti-Itäuusimaa, Sipoon Sanomat, Hanke & Lande, Landsbygd Plus, Finlands Natur och Hufvudstadsbladet. Olika personer har intervjuats i radion i Lördax, Nyländsk Förmiddag och Radio Vega Östnylands regionala sändningar.

3 Biologisk mångfald

3.1 Fältbiologi och naturkännedom

3.1.1 Följ med våren

Natur och Miljö samarbetade med Luonto-Liitto i fenologiprojektet Följ med våren (Kevätseuranta). En svenskspråkig blankett för rapportering av vårobservationer publicerades i Finlands Natur 1/10 och fanns tillgänglig på Natur och Miljös hemsida. En tryckt version av blanketten skickades ut till samtliga svenskspråkiga skolor och förbundets lokalföreningar. Även webbblanketten fanns i svenskspråkig version. Natur och

Miljö arrangerade i samarbete med Luonto-Liitto en vårutflykt för journalister den 18 maj. Camilla Ekblad fungerade som guide för svenskspråkiga deltagare.

3.1.2 *Vilda blommornas dag*

Natur och Miljö medverkade i den nationella projektgruppen som koordinerade aktiviteterna under den nordiska temadagen De vilda blommornas dag söndagen den 20 juni.

3.2 Skogsnaturen

3.2.1 FSC

FSC (Forest Stewardship Council) är en global organisation, som upprätthåller ett oberoende miljöcertifieringssystem för skogsprodukter. Natur och Miljö har i flera år varit medlem av den nationella FSC-föreningens miljökammar och har arbetat för att FSC-certifieringen, som har högre ställda miljökrav än PEFC, skall få en större betydelse även inom det finländska skogsbruket.

Förhandlingar om en ny nationell FSC-standard har pågått i flera år. Under våren medverkade verksamhetsledare Bernt Nordman i miljöorganisationernas förhandlingsgrupp som försökte utarbeta en kompromiss, som även kunde omfattas av den ekonomiska kammaren. Efter långa förhandlingar nåddes under sommaren ett förhandlingsresultat, som efter en kort remissrunda kunde godkännas av FSC-arbetsgruppen den 13.10 och skickas till FSC:s internationella högkvarter i Bonn för godkännande. Det faktum, att finländska miljöorganisationer och skogsindustrin kunde enas kring en gemensam standard för skogsbruket väckte stor uppmärksamhet.

3.2.2 *Skogsrestaurering på Mickelsörarna*

Den 2-6 augusti arrangerade Natur och Miljö för tredje året i rad ett skogsrestaureringsläger på Mickelsörarna. Lägre arrangerades i samarbete med Forststyrelsen/Västra Finlands Naturtjänster och Oravaisnejdens naturvetarklubb. Koordinator för lägre var Ralf Wistbacka. Den huvudsakliga uppgiften under lägre var att påskynda naturskogsutvecklingen i en tallplantering. Dessutom byggde lägerdeltagarna ett bo för fiskgjuse och satte ut boflottar för smålom i små sjöar. Elva deltagare och två personer från Forststyrelsen deltog i lägre. Stämningen var mycket god och motivationen att fortsätta projektet stor.

3.2.3 *Metso*

Natur och Miljö medverkade i Metsoprogrammets nationella uppföljningsgrupp, samt i samarbetsgruppen för Österbotten.

Natur och Miljö medverkade som samarbetspart i ett metsoprojekt som koordinerades av Finlands Miljöcentral och finansierades av jord- och skogsbruksministeriet.

Projektet erbjöd privata skogsägare i bland annat Nyland hjälp att trygga mångfalden och mångbruket av trädbevuxna vårdbiotoper, bland annat skogsbeten, hagmarker, svedjemark och lövängar.

3.2.4 *Sibbo storskog*

I början av året publicerade Forststyrelsen en utredning om möjligheterna att grunda en nationalpark i Sibbo storskog. I rapporten ingick olika alternativa avgränsningar av parken. Detta satte fart på den offentliga debatten om storskogen. Den 24 februari höll verksamhetsledare Bernt Nordman ett anförande om miljöorganisationernas syn på nationalparksinitiativet på ett seminarium som arrangerades av riksdagens naturgrupp. Ordförande Cia Åström presenterade Natur och Miljös synpunkter den 23 mars på publiktilfället Sibbo storskog nu, i Sibbo, där även Ismo Tuormaas film visades.

I utlåtanden om först Forststyrelsens betänkande och senare om miljöministeriets utkast till nationalparksdrag, lyfte Natur och Miljö kraftigt fram att nationalparken borde vara betydligt större än bara de nu skyddade områdena som är i statens ägo. Tillsammans med bl.a. Nylands miljövårdsdistrikt gav Natur och Miljö i september ut en broschyr om nationalparksinitiativet. Broschyren innehöll ett förslag till avgränsning av en nationalpark som skulle omfatta även områden söder om motorvägen. Natur och Miljö svarade för översättning och distribution av den svenskspråkiga versionen av broschyren, som trycktes i 500 exemplar. Broschyren Nationalpark i Sibbo storskog skickades bl.a. till riksdagsmän och fullmäktigeledamöter i Helsingfors, Vanda och Sibbo. Natur och Miljö deltog i Nickby marknad den 26 oktober med ett eget stånd, där bland annat nationalparksfrågan lyftes upp.

Strax före jul, den 21 december, gav regeringen sin proposition om nationalparken till riksdagen. Natur och Miljö gladdes över detta i ett pressmeddelande, men kritiserade samtidigt regeringen för att man endast föreslog att redan skyddade områden skulle ingå i nationalparken. Detta var ändå en viktig milstolpe i en lång kampanj för att bevara de unika naturvärdena i Sibbo storskog.

3.2.5 *Kustens skogsprogram*

Beredningen av ett nytt regionalt skogsprogram för kustens skogscentral inleddes på hösten. Miljövårdschef Martina Reinikainen representerade Natur och Miljö på ett startseminarium. Utgångspunkterna för det nya skogsprogrammet diskuterades även inom skogsrådet och förbundet gav även skriftlig input till processen.

3.3 **Temahäfte om biologisk mångfald**

Natur och Miljö kunde igen, tack vare finansiering från utrikesministeriet, ge ut ett temahäfte. Temahäftet "En mångformig värld är en bättre värld" utkom som bilaga till Finlands natur nr 5/2010. Temahäftet handlade om den biologiska mångfalden, hoten mot denna och möjligheterna att skydda och bevara den, speciellt ur u-ländernas synvinkel.

Temahäftet innehöll artiklar om bl.a. grundläggande fakta om biodiversiteten, hur den mäts och följs med, rödlistade och utdöda arter, ekosystemtjänsterna som mått på biodiversitetens ekonomiska värde, biodiversitetsskyddet i finländskt biståndsarbete och naturskyddsprojekt på frivillig bas i u-länder.

Liksom under tidigare år togs ett särtryck av temahäftet. Under november skickades provexemplar ut till skolor (främst gymnasier, högstadier och fackskolor) tillsammans med en lärarhandledning och en serie elevarbetsuppgifter. Avsikten var att häftet skulle användas i undervisningen i ämnen som geografi, samhällskunskap och miljökunskap. Fram till och med slutet av året hade cirka 50 skolor beställt en eller flera klassuppsättningar av temahäftet. Sammanlagt skickades knappt 2000 exemplar ut till skolor.

Häftets texter skrevs i huvudsak av biologen Camilla Ekblad utgående från litteraturstudier och intervjuer med sakkunniga bland forskare och miljötjänstemän. Övriga skribenter var Maria Koivisto, Elias Vartio och Valter Weijola, alla med egna erfarenheter av olika biodiversitetsprojekt i u-länder. Bildmaterial erhöles bl.a. från ovan nämnda medarbetare, Finlands Naturs arkiv och utomstående fotografer.

För temahäftets planering och textredigering stod Finlands Naturs chefredaktör Magnus Östman, medan ombrytningen gjordes av Janne Nyström.

3.4 Naturvårdsdiplomet

I samband med Oktoberfesten på kansliet den 21 oktober delades årets Naturvårdsdiplom ut till den nuvarande arbetsgruppen bakom Naturvåktarna i YLE:s Radio Vega. Hela arbetsgruppen med programledare Björn Federley i spetsen emottog priset med stor tacksamhet.

4 Vattenskydd och Östersjön

4.1 Vattenlagen

Vattenlagspropositionen, som har beretts i årtal godkändes äntligen av statsrådet i början av januari. Ur Natur och Miljös synvinkel var det intressantast att notera att propositionen innehöll en skärpning av regleringen av småskaliga muddringar. Betydelsefullt var även att den s.k. Vuotosparagrafen, som var en nyckelfråga för regeringsprogrammet, inte ändrades. Behandlingen av vattenlagen pågick hela året i riksdagen.

4.2 Regionalt och lokalt vattenskyddsarbete

Natur och Miljö deltog aktivt i Egentliga Finlands och Österbottens samarbetsgruppers möten inom Kumo älvs – Skärgårdshavets – Bottenhavets vattenförvaltningsområde. Natur och Miljö kommenterade även förslaget till nationell plan för genomförandet av vattenförvaltningen. Vattenskyddsexpert Lena Avellan representerade förbundet på

ett hörande som miljöministeriet arrangerade den 4 november. Under året har Natur och Miljö deltagit i samarbetsgruppernas möten enligt följande;

4.3 Avloppsvattenrening i glesbygden

Miljövårdsrapporten Slam i Systemet publicerades på miljömässan i Raseborg den 3 mars, varefter den skickades till beslutsfattare och opinionsbildare på kommunal och nationell nivå. Rapporten var ett värdefullt verktyg när debatten om avloppsreningsförordningen blossade upp i riksdagen under sommaren och hösten. Natur och Miljö deltog även flitigt i den offentliga debatten om avloppsvattenrening. Sammanlagt fyra insändare av vattenskyddsexpert Lena Avellan och verksamhetsledare Bernt Nordman publicerades i Hufvudstadsbladet under året.

Den 4 maj deltog vattenskyddsexpert Lena Avellan i ett seminarium i Pargas där olika ekologiskt hållbara alternativ för rening av avloppsvatten presenterades.

Natur och Miljös vattenskyddsexpert Lena Avellan presenterade Natur och Miljös synpunkter för riksdagens miljöutskott den 30 november. Därtill gjorde förbundet flera skriftliga utlåtanden till förslagen gällande revidering av miljöskyddslagen och statsrådets förordning.

På hösten utannonserade miljöministeriet ett nytt statsbidrag för rådgivning om avloppsrening på glesbygden. Efter förhandlingar med bl.a. Kimitoöns kommun beslöt Natur och Miljö att ansöka om statsbidrag för ett svenskspråkigt pilotprojekt i Egentliga Finland.

4.4 Coalition Clean Baltic

Natur och Miljö fortsatte sin aktiva medlemskap i det internationella miljöorganisationsnätverket Coalition Clean Baltic (CCB). Sedan länge har Natur och Miljö representerat även Finlands naturskyddsförbund i CCB:s styrelse. Natur och Miljös tjänstlediga miljövårdschef Lotta Nummelin omvaldes till CCB:s ordförande på årsmötet i maj i Palanga i Litauen. Som Finlands ordinarie representant i styrelsen fungerade Joanna Norkko. Mia Skog var suppleant fram till årsmötet i maj, varefter hon efterträdades av Lena Avellan. Norkko representerade Natur och Miljö på CCB:s årsmöte. I anslutning till årsmötet arrangerades även den traditionella årliga miljökonferensen, som i år hade rubriken 'Biodiversity and the Baltic Sea - challenges for environmental NGOs'.

Norkko deltog i samtliga tre styrelsemöten under året: 12–14 mars i Berlin, 6–9 maj i Palanga, samt 29–31 oktober i Helsingfors. Natur och Miljö gjorde en betydande insats under styrelsemötet i Helsingfors. Under mötet besöktes HELCOMs kontor där aktuella ärenden diskuterades. Ett besök till SeaLife gjordes också för att utreda möjligt samarbete under inkommande år då SeaLife kommer att fokusera mera på Östersjön.

4.5 Rurik Råkas östersjöäventyr

Natur och Miljö gav på våren ut en reviderad upplaga av häftet Rurik Råkas Östersjöäventyr, som riktar sig till barnfamiljer som vistas vid stränder sommartid. Mimmi Brunnsberg, som ritade bilderna till den första upplagan år 2008, anlätades igen för att göra några smärre justeringar till layouten. Små korrigeringar till Maria Koivistos texter gjordes av Lena Avellan.

För att sprida häftet och Natur och Miljös övriga Östersjömaterial till en bredare publik genomfördes en sommarturné bestående av 12 kampanjdagar längs sydkusten inklusive Åland. Som projektledare fungerade Natur och Miljös vattenskyddsexpert Lena Avellan och som assistent under turnén Erika Lähde.

Turnén bestod av följande evenemang:

29–30 maj	Festivalen Världen i byn i Helsingfors.
3 juli	Ingådagen. Medverkande Valter Sandell och Madeleine Blomqvist.
4 juli	Naturrum Blåmusslan i Kasnäs. Medverkande Valter Sandell.
6 juli	Nagu gästhamn
7 juli	Korpoström. Medverkande Henrika Mercadante.
9–10 juli	Hangö Sea&Beach. Valter Sandell jobbade.
14–15 juli	Ålands sjödagar
17 juli	Lovisa Small Ships' Race. Magnus Östman
24 juli	Pellinge sommartorg 24.7. Magnus Östman
26 juli	Ekenäs naturum. Valter Sandell.
28 juli	HSS i Helsingfors. Valter Sandell och Bernt Nordman.

Under sommarturnén bekantade sig uppskattningsvis ca 2 000 personer med akvarier och annat material i Natur och Miljös kampanjtält. Turnén presenterades i olika tidningar 9 gånger, i radio 4 gånger och i tv nyheterna 1 gång. Under turnén fördes en blogg på Natur och Miljös hemsidor.

4.6 Vattenutskottet

Vattenutskottet har under året fört en aktiv diskussion per e-post. Ett egentligt möte ordnades den 25 november, så utskottet hade chans att bekanta sig med Viksbacka reningsverk i Helsingfors.

4.7 Miljöakademin

Miljöakademin är ett projekt, som går ut på att samla beslutsfattare och opinionsbildare på högsta nationella nivå till årliga seminarier om aktuella miljöfrågor. För att förverkliga detta har Natur och Miljö tillsammans med Finlands naturskyddsförbund, Luonto-Liitto och Birdlife grundat föreningen Ympäristöareena – Miljöarenan, som driver verksamheten.

Miljöakademins verksamhetsledare är Sanna Rönkkönen. Under hela året fungerade Bernt Nordman som Natur och Miljös representant i styrelsen, samt i ledningsgruppen som håll telefonmöten 2-4 gånger per månad. På årsmötet valdes Lena Avellan in som förbundets andra representant i styrelsen. Under våren fungerade Lotta Nummelin och Lena Avellan (från april) i arbetsgruppen som planerade programmet för Miljöakademins 2011. Från hösten deltog Martina Reinikainen i arbetsgruppen som började planera Miljöakademins seminarium år 2011, som kommer att handla om jordbruk.

Miljöakademins 2010 genomfördes med stor framgång 7-8 juni. Seminariet lockade ca 60 deltagare, bland dem fyra riksdagsledamöter och flera höga tjänstemän inom statsförvaltningen. Viktiga intressenter var även representerade. Ungefär en tiondel av deltagarna var svenskspråkiga. Från Natur och Miljö deltog verksamhetsledaren och vattenvårdsexperten i Miljöakademins.

Temat för miljöakademins 2010 var övergödningen av Östersjön. Fokus var diffusa utsläpp från jordbruk och glesbygdens avlopp. Programmet var uppbyggt kring föreläsningar, exkursioner och diskussioner i mindre grupper. Föreläsningarna ordnades i Rimito och exkursionerna gjordes till mål i egentliga Finland. På programmet fanns även socialt program i form av bastu, snorkling och som avslutning en seglats från Ingå till Helsingfors. Tidtabellerna höll bra och programmet höll god standard. Miljöakademins fungerade som ett ypperligt lobbytillfälle för miljöorganisationerna.

Ett miniseminarium för massmedia och andra intressenter arrangeras 21 juni, i Helsingfors. På detta tillfälle presenteras de centrala slutsatserna av Miljöakademins.

5 Hållbar livsstil

5.1 Sluta Slösa veckan

Natur och Miljö distribuerade Sluta Slösa veckans planschserie till lokalföreningarna. Planschserien består av 8 planscher med tankeväckande bilder och texter om hållbar livsstil.

6 Övrigt

6.1 Miljöbarometern 2010

På initiativ av forskare Kjell Herberts från Åbo Akademi medverkade Natur och Miljö i publiceringen av resultaten från miljödelen i den finlandssvenska Barometern 09. En presskonferens ordnades på Natur och Miljös kontor den 12 mars och resultaten uppmärksammades i media.

6.2 Internationellt samarbete

6.2.1 Nordiskt samarbete

Verksamhetsledare Bernt Nordman representerade Natur och Miljö på de nordiska naturskyddsförbundens årliga möte, som denna gång hölls i Oslo den 16–17 september. Under träffen diskuterades samarbete kring bl.a. klimat, ekoenergimärkning och biodiversitet. Därtill godkändes två olika resolutioner, den ena gällande biodiversitet och den andra gällande klimatarbete.

6.2.2 European Environmental Bureau

Natur och Miljö är sedan många år tillbaka medlem i European Environmental Bureau (EEB), som en lobbyorganisation för omkring 150 nationella miljöorganisationer i de europeiska länderna. Genom EEB:s seminarier och arbetsgrupper kunde Natur och Miljö få insyn i politiska processer på EU-nivå. I likhet med tidigare år fungerade en person från Finlands naturskyddsförbund som Finlands representant i EEB:s styrelse. Natur och Miljös verksamhetsledare Bernt Nordman var medlem i EEB:s verksamhetsgranskningsskommitté (Financial Scrutiny Committee). Nordman representerade även förbundet på EEB:s årsmöte som hölls i Bryssel den 2 oktober. I samband med årsmötet arrangerades en konferens om framtiden för EU:s miljöpolitik.

7 Miljöfostran

7.1 Naturskolan Uttern

År 2010 hade Naturskolan Uttern sammanlagt 1 550 kunder, av vilka 1 340 var barn. Kunderna var jämt fördelade mellan skolor och daghem. Under 48 naturskoldagar betjänades sammanlagt 61 grupper, av vilka två tredjedelar besökte naturskolan under vårterminen. Naturskolundervisningen genomfördes både på naturskolans eget område i Sjundeå och ute i skolorna.

På vårterminen hade Naturskolan Uttern 6 fadderklasser. Fadderklassernas vinterprogram hölls i mars och vårprogrammet i maj. Vinterprogrammet genomfördes med en snömängd som verkligen utmanade elevernas och lärarnas kondition. Vinterprogrammet hölls i skolornas närmiljö och vårprogrammet på naturskolan Uttern.

Det nya vinterprogrammet Vinterkul med Sylvia Skogshare testades i februari. Vinterprogrammet togs emot med entusiasm och kommer att utvecklas ytterligare.

På vårterminen arrangerade Naturskolan Uttern två vuxenfortbildningsdagar i utematematik. Den ena hölls i mars i Sibbo för cirka 20 lärare och den andra på Naturskolan Uttern för 12 lärare och daghemspersonal från regionen.

I maj och juni verkade Emilia Nordling som timanställd naturskollärare på Uttern på grund av den stora efterfrågan på naturskoldagar.

På hösten började 6 nya fadderklasser från Raseborg (5 grupper) och Ingå (1 grupp). Därtill ordnades sammanlagt 10 enskilda naturskoldagar med de gamla programmen Rasse Räv, In i Naturen, nygamla Fyrre Flygekorre, nya Sture Stendetektiv samt skogs- och vattenprogram för högstadiet. Uppsökande dagisprogram marknadsfördes utan större framgång.

Naturskolläraren höll naturskolprogram med vattentema vid Gallträsk i Grankulla i samarbete med Grankulla miljöförening. Naturskolläraren deltog i den nationella naturskolläraryrträffen som hölls i Vasa den 18–19 november. Den 5 december ordnades en ekojulpyssekurs på Naturskolan Uttern som drog 20 deltagare (8 vuxna och 12 barn).

Under året tog utvecklingsprojektet för Åvikhemmets gårdsplan rejäla steg framåt. Den gamla bastun fördes bort, trappans brädor byttes ut och söndriga fönsterrutor byttes i verandan. Häcken trimmades, staketet reparerades och gårdsplanens städades upp. En ny grillplats med plats för 30 elever byggdes. På hösten flyttades parkeringsplatserna från gårdsplanen till väggkanten. Stommen till en ny infotavla sattes upp vid infarten före marken frös.

7.2 Kvarkens naturskola

Naturskolans fjärde verksamhetsår fortsatte i redan invanda spår. Efterfrågan på naturskoltjänster hade inte minskat, tvärtom ville den enda naturskolläraren inte riktigt räkna till för att möta behovet. Naturskolan ambulerade längs hela kusten, d.v.s. besökte daghems- och skolgrupper i södra och mellersta regionerna av Österbotten. Till största del utforskade man barnens egna näromgivningar, men ibland möttes naturskolläraren och grupperna också på olika rekreationsområden.

Under året hade naturskolan sammanlagt 79 naturskolgrupper. Fadderklasserna, som under vårterminen var tio och höstterminen tolv till antalet, besöktes av naturskolan flera gånger. Besökssiffrorna för år 2010 var sammanlagt 1580 barn och ungdomar samt 220 vuxna (lärare, assistenter, daghemspersonal). Inga inhoppare eller vikarier anlätades under året.

Under vårterminen 2010 hölls program för sammanlagt 40 grupper. Året inleddes i februari med vinterprogram för fadderklasser och förhandsbokade daghemsgrupper. Den snörika och tidvis exceptionellt kalla vintern bjöd på många utmaningar för naturskolan. Dels var snömängden ett direkt hinder för längre utflykter, dels satte kylan tidvis stopp för programmet så att vintersäsongen pågick långt in i mars månad. Efter en kort och intensiv period av planering inleddes vårsäsongen i slutet av april. De första grupperna fick ett annorlunda vårprogram i och med att det ännu fanns gott om snö i skogen. Förutom för fadderklasserna hölls program för daghemsgrupper, blandgrupper med dagisbarn/skolelever, klasslärarstuderanden från Åbo Akademi samt en hel årskurs med niondeklassister.

Under höstterminen hann naturskolläraren med totalt 39 besöksgrupper. Det läsårs-täckande fadderklassprogrammet för årskurs 3–4 fortsatte som förut. Målet har varit

att med samma grupp träffas fyra gånger under ett läsår. Naturskolan fick fler bokningar än någonsin tidigare, hela 17 grupper var intresserade av att delta i fadderklassverksamheten. Följaktligen fick de 12 snabbaste plats, och 5 grupper står på väntelista inför nästa år. Naturskolläraren var också tvungen att tacka nej till ett antal daghemsgrupper och övriga intresserade, men fick istället flera att boka in sig till vinter- eller vårprogram 2011. Av höstens grupper var alltså tolv fadderklasser, som besöktes två gånger. Övriga var daghemsgrupper, familjedagvårdare + barn och lägerskolor.

Naturskolan har också i år deltagit i det av Kvarkenrådet ledda projektet "Världsarv i samverkan - 63 grader Nord" (VIS 63° N). Projektet, som är Botnia Atlantica-finansierat, är ett samarbetsprojekt mellan Kvarkens skärgård i Finland och Höga kusten i Sverige. Naturskolan deltar i projektets pedagogikdel, med huvudsyfte att bl.a. ta fram ett utbildningsmaterial för världsarvet samt ordna fortbildningar. Ett exempel på samarbetet är världsarvsdagen som på våren hölls för en grupp niondeklassister.

Kvarkens naturskola stod värd för en nationell natur- och miljökollärrträff, som ordnades 18-19 november i världsarvsområdet. Träffen lockade drygt 20 naturskollärare från olika delar av landet.

7.3 Grön Flagg

Under år 2010 fick Grön Flagg tretton nya deltagare, varav tre i Västra Nyland, två i Östra Nyland, sex i huvudstadsregionen och två i Österbotten. Fyra deltagare slutade under sommaren och hösten. I slutet av året fanns det sammanlagt 30 svenskspråkiga deltagare.

Den 24 mars hölls en introduktionskurs till Grön Flagg i Villa Elfvik i Esbo. Kursen hade 17 deltagare från tre daghem och sex grundskolor. Den 7 oktober deltog Grön Flagg programmet i Miljöfostransdagarna i Helsingfors genom temakursen Din egen närmiljö, som hade fyra svenskspråkiga deltagare. En temakurs om energi ordnades den 27 oktober i Villa Elfvik i Esbo med 12 deltagare från hela huvudstadsregionen och Pernå. En introduktionskurs ordnades i Åbo den 11 november i samarbete med Finlands miljöinstitut Sykli. Kursen hade sex deltagare.

På våren utvärderades nio rapporter. Sju av dem godkändes av Grön Flagg-kommittén, medan två fick ett halvt års tilläggstid. Fyra deltagare: Månsas lågstadieskola i Helsingfors, Daghemmet Skogsglantan i S:t Karins, Helsinge skola i Vanda Kapellby skola och Lumparlands skola på Åland beviljades Grön Flagg för första gången. På hösten godkändes fyra rapporter. Mikaelsskolan i Raseborg och Västankvarns skola i Ingå blev beviljade Grön Flagg för första gången. Vasa övningsskolas gymnasium blev flyttad till Hållbar Grön Flagg-nivå.

Naturskollärare Anna Idman deltog som domare i miljömärket Svanens 20-årsjubileumstävling för Grön Flagg-skolor och daghem. I egenskap av lokal främjare för Grön Flagg i västra Nyland höll naturskolläraren 3 st verkstäder om Grön Flagg i Virkby.

Det förnyade Närmiljön-kapitlet i Grön Flagg-mappen översattes av Katarina Torvalds.

7.4 Lägerverksamhet

7.4.1 Miljödetektivläger

Natur och Miljö ordnade fyra miljödetektivläger för barn i åldern 8–11 år. Den 11 april arrangerades en ledarutbildning för lägerledarna på Naturskolan Uttern i Sjundeå.

Miljödetektivernas vinterläger med 16 deltagare arrangerades under sportlovet 22–26.2 på Naturskolan Uttern i Sjundeå. Klimatförändring var temat för lägret. Emilia Nordling fungerade som lägerchef, övriga lägerledare var Alva Ek, Jahkob Tjäder och Anna Idman. Som lägerkock fungerade Lasse Örsätter från Rastachef. På lägret hölls en presskonferens som fick uppmärksamhet i Västra Nyland, Hbl och Radio Vega.

Under sommaren arrangerades tre miljödetektivläger. Två läger hölls på Naturskolan Uttern i Sjundeå (7–11 juni och 14–18 juni), med 24 respektive 20 deltagare. Emilia Nordling fungerade som lägerchef. Övriga lägerledare var Alva Ek, Jonas Biström, Linus Stråhlman, Matilda Ekman, Victoria Ollus, Lisa Vuorelma och Valter Sandell. Som lägerkock fungerade Lasse Örsätter från Rastachef.

Ett läger med 22 barn arrangerades på Sommarö Fort i Korsholm (14–18 juni) med lägerchefen Johanna Nyman. De övriga ledarna var Ida Levlin, Mikaela Korin, Matilda Ekman och Matilda Enegren. Lägerkock på lägret var Eiric Bergman. Lägret uppmärksammades i Vasabladet.

Lägret som enligt planerna skulle ordnas i Sattmark 7–11 juni blev inhiberat pga lågt deltagarantal.

På samtliga sommarläger löste barnen ett miljömysterium där fick att göra med miljöboven Estrid Enfald som hotade naturens mångfald. På lägerprogrammet fanns därutöver utflykter, utforskning av skog och vatten, lek, simning och pyssel. I Sjundeå spelades det skogskrocket medan lägret i Korsholm fick besök av en riktig spindelman – Niclas Fritzén.

7.4.2 Miljöagentläger

Miljöagentlägret för unga i åldern 12–15 år ordnades på Naturskolan Uttern i Sjundeå 22–24 juni. Till lägerprogrammet hörde bland annat utforskning av naturens mångfald, orienteringsövningar och en vandring genom skogarna i Störsvik med övernattnings på stranden vid Kopparnäs. Lägret hade 12 deltagare. Emilia Nordling fungerade som lägerchef. Övriga lägerledare var Victoria Ollus, Jahkob Tjäder och Valter Sandell. Som lägerkock fungerade Lasse Örsätter från Rastachef.

7.5 Ungdomsverksamheten

7.5.1 *Nomug*

Nomugs verksamhet leddes under våren av civiltjänstgörare Valter Sandell.

Den 22-24 januari arrangerade Nomug tillsammans med Finlands svenska skolungdomsförbundet en "skogsaktivisthelg" i Esbo.

Nomug gav under våren ut tre nummer av nättidningen Frekvens. Syftet med tidningen var att skapa ett utrymme åt unga skribenter för att kunna bidra till den gröna rörelsens interna debatt. I samband med utgivningen av numren ordnades några diskussionskvällar. Teman för artiklarna var produktion, klass och vänstern i förändring.

Sju av ungdomarna som varit med om att skapa Frekvens genomförde en studieresa till Öland i Sverige 13-16 maj 2010, där de besökte Fältbiologernas sommarläger Fältstation Öland. Resan gav möjligheter till nya kontakter och utbyte av erfarenheter.

Under hösten leddes Nomugs verksamhet av civiltjänstgörare Joel Wolff och miljöfostrare Maria Aroluoma. Nomug skötte en chaikåta på Miljöaktionsdagarna i Orivesi. Där kunde svenskspråkiga deltagare samlas, dricka te, sjunga och ha det mysigt under fritiden.

Ett Miljöcafé den 19 oktober lockade fem deltagare. Under den internationella Köpinget-dagen den 26 november ordnade Nomug ett så kallat Konsumtionsrehab med tre olika verkstäder på Luckan. Deltagarna sydde om kläder, diskuterade konsumtionsvanor och prövade på olika sätt att ifrågasätta onödigt konsumtion. Verkstäderna leddes av Anna Idman, Vivi Bolin och Lydia Sagath och hade sammanlagt nio deltagare.

Nomug ordnade julglögg med pepparkaksbakning på kontoret. Till julglöggen kom ca 15 personer.

7.5.2 *Miljöaktionsdagarna*

Miljöaktionsdagarna – Ympäristötoimintapäivät arrangerades för sjätte gången i samarbete med Luonto-Liitto. Evenemanget riktar sig till miljöintresserade ungdomar i åldern 16-20 år från hela landet. Miljöaktionsdagarna ordnades i Orivesi 8-10.10. Huvudtemat för årets evenemang var konsumtion och livsstil med sloganen Alternativliv! Deltagarantalet var 115, varav 11 var svenskspråkiga. Därtill deltog ca 30 volontärer.

NoM fungerade som bokföringsorganisation och arbetsgivare för projektkoordinatör Maria Hällfors. I styrgruppen representerades NoM av Bernt Nordman och Maria Aroluoma. Nytt för i år var att programmet planerades av ett team bestående av ungdomar som själva tidigare deltagit i Miljöaktionsdagarna. Flera av teamets medlemmar var svenskspråkiga. De flesta ur teamet deltog också som funktionärer under evenemanget.

Programmet bestod av verkstäder, inspirerande tal, utflykter, film, improvisationsteater, Levande bibliotek. Verkstadsledare, gästtalare, naturguider med mera anlätades via Luonto-Liitto, Natur och Miljö, BirdLife Finland, Dodo, Greenpeace, Jordens vänner, Föreningen för rättvis handel och Reilun matkan yhdistys. Evenemangets gästtalare

var Mauno Särkkä och Leo Stranius från Luonto-Liitto och seriekonstnären Kaisa Leka. Av nio verkstäder var fem tvåspråkiga. Natur och Miljö bidrog med två verkstadsledare: Jonas Biström och Lena Avellan.

7.5.3 Ungdomsutskottet

I april beslöt styrelsen att grunda ett ungdomsutskott. Utskottet hade tre möten där bland annat Nomug, Miljöaktionsdagarna och utveckling av webbsidorna diskuterades. Som ordförande för utskottet fungerade Erika Lähde och övriga medlemmar var Jon Lindström, Emilia Nordling och Joel Wolff. Miljöfostrare Maria Aroluoma fungerade som sekreterare.

8 Allmän miljöpolitisk aktivitet

8.1 Ställningstaganden

- 12.04.2010 Utlåtande till miljöministeriet om utredning om förutsättningarna för grundandet av Sibbo Storskogs nationalpark
- 26.04.2010 Utlåtande till miljöministeriet om slutrapport av arbetsgruppen för behandling av avloppsvatten (Miljöministeriets rapporter 4/2010) och utkastet till förordning om verkställande av behandlingskrav för avlopp i glesbygd (3.3.2010)
- 01.06.2010 Utlåtande till riksdagens miljöutskott om regeringens principbeslut om kärnkraft (M 2/2010 vp, M 3/2010 vp, M 4/2010 vp)
- 31.08.2010 Utlåtande till miljöministeriet om förslaget till organisation av oljekämpning, arbetsfördelning och kommunikation vid stora oljeolyckor förorsakade av fartyg
- 30.09.2010 Utlåtande till riksdagens miljöutskott om vattenlagspropositionen
- 12.11.2010 Utlåtande till miljöministeriet om utkast till ändring av statsrådets förordning om avloppsrening i glesbygden (542/2003)
- 15.11.2010 Utlåtande till miljöministeriet om utkast till regeringsproposition om inrättande av Sibbo storskogs nationalpark
- 30.11.2010 Utlåtande till riksdagens miljöutskott om förändring i miljöskyddslagens 18 § och 103 § (avloppsvattensärendet)

8.2 Arbetsgruppen och kommittéer

Arbetsgrupp för uppföljning av biodiversitetsstrategin

Bernt Nordman (-oktober)

Martina Reinikainen (oktober-)

Delegationen för bioteknik

Ordinarie Kristina Lindström

Delegationen för konsumentärenden

Ordinarie Kati Källman (-oktober) Christell Åström (oktober-)

Suppleant Lotta Nummelin (-oktober) Martina Reinikainen (oktober-)

EU-kommitténs havsutskott

Ordinarie Lena Avellan

Suppleant Kajsa Rosqvist

EU-kommitténs miljöutskott

Bernt Nordman

Finlands IUCN-arbetsgrupp

Bernt Nordman

Förvaltningsrådet för oljeskyddsfonden

Suppleant Camilla Strandberg-Panelius

Grön Flagg kommittén

Kajsa Rosqvist

Hanska-arbetsgruppen (utveckling av Grön Flagg programmet i Finland)

Maria Aroluoma

Kemikaliedelegationen

Sakkunnigmedlem (suppleant) Bernt Nordman

Kommissionen för hållbar utveckling, utskottet för regionala och lokala frågor (APAJA)

Ordinarie Lotta Nummelin

Kvarkens världsarvsdelegation

Ordinarie: Tom Gullberg

Suppleant Renja Hakala

Samarbetsgrupp för Metso II i Österbotten

Ordinarie Ralf Wistbacka

Suppleant Bernt Nordman

Samarbetsgrupp för vattenförvaltningen i Egentliga Finland

Ordinarie Lena Avellan
Suppleant Kajsa Rosqvist

Samarbetsgrupp för vattenförvaltningen i Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten åren 2010-2015

Ordinarie Lena Avellan
Suppleant Ralf Wistbacka

Siemenpuustiftelsens delegation

Ordinarie Vivi Bolin
Suppleant Karolina Silin

Skogsrådet för Kustens skogscentral

sektionen för sydkusten: Bernt Nordman
sektionen för Österbotten: Sonja Grönholm

Styrelsen för Coalition Clean Baltic (CCB)

Ordinarie Joanna Norkko
Suppleant Mia Skog (-årsmötet) Lena Avellan (årsmötet-)

Styrelsen för Ympäristöareena – Miljöarenan rf

Bernt Nordman
Lotta Nummelin (-årsmötet), Lena Avellan (årsmötet-)

Styrelsen för Sällskapet för miljöfostran i Finland

Maria Aroluoma

VELMU-projektgruppen

Ordinarie Kajsa Rosqvist
Suppleant Lotta Nummelin

Övervakningsgruppen för Finlands Östersjöprogram

Ordinarie Camilla Strandberg-Panelius

Österbottens förbunds samarbetsgrupp (MYR) för strukturfondsperioden 2007-2013

Ordinarie Tom Gullberg
Suppleant Kati Källman

9 Information

9.1 Finlands Natur

Tidningen Finlands Natur har en självständig roll i förhållande till utgivaren Natur och Miljö när det gäller officiella ställningstaganden och övrigt innehåll. Tidningen fungerar dock som informationskanal mellan förbundet och dess medlemmar i och med att varje nummer innehåller speciella medlemssidor.

Anställda vid kansliet och förbundets styrelsemedlemmar bidrar regelbundet med texter i tidningen. Vid sidan av chefredaktörens ledare kommenterar förbundets ordförande aktuella miljöfrågor i ett ledarstick.

9.1.1 Innehåll och form

Liksom under tidigare år har rikt illustrerade naturreportage, ofta med naturskydds- eller populärvetenskaplig vinkling, utgjort det synligaste inslaget i Finlands Natur. De mångåriga medarbetarna Hans Hästbacka och Ralf Carlsson har fortsatt att rapportera från naturen på Åland respektive i södra Österbotten. Utlandsreportage har erhållits från bl.a. Indien, Sibirien, Estland och Öland.

Natur och Miljös fyrtionde verksamhetsår uppmärksammades i en sexdelad artikelserie: "Fyra årtionden med Natur och Miljö". Teman som behandlades var lokalförningars uppkomst ur lokala proteströrelser mot bland annat hotande kärnkraftverksbyggen, naturskyddets historia ur förbundets synvinkel, kampen för ett renare hav, utvecklingen av miljöfostran i Finland, informationsspridning om miljövänligt handlande samt lokal Agenda-21 i Svenskfinland.

Ett annat övergripande tema år 2010 var biodiversiteten, som ur olika synvinklar behandlades i två ledare och ett antal artiklar under året. Hoten mot den globala biologiska mångfalden var dessutom i fokus i temahäftet "En mångformig värld är en bättre värld" som ingick som bilaga i Finlands Natur nr 5/2010.

Bland övriga miljöteman som upprepade gånger behandlades i Finlands Natur 2010 kan nämnas Östersjöns övergödning, kärnkraften som problematisk energikälla, ekologisk odling och klimatförändringen. Kolumnisten Nalle Valtiala har i sina texter med personlig vinkling uppmärksammat flera av de mest aktuella miljöfrågorna.

På Natur och Miljös medlemssidor har förbundet presenterat kommande verksamhet – såväl i egen som i lokalföreningarnas regi. Här har också förbundets officiella ställningstaganden ingått. På medlemssidorna har speciellt barn- och ungdomsverksamheten fått mycket utrymme.

Barnsidan "Helgas hörna" har ingått i varje nummer, liksom även en kolumn och en naturtävling. De flesta nummer har också innehållit en avdelning med bokrecensioner.

Layouten har följt de riktlinjer som togs i bruk år 2009. Tidningens sidantal varierade mellan 36 och 44.

9.1.2 Personresurser

Magnus Östman har varit Finlands Naturs chefredaktör och enda heltidsanställda under 2010. Artiklar och bildmaterial har i huvudsak levererats av utomstående skribenter och fotografer, av vilka några fungerat som stadigvarande medarbetare som medverkat i varje nummer.

Chefredaktören har skött planering av tidningens innehåll, kontakter till medarbetare och tryckeri, egen textproduktion och textredigering samt ombrytning av tidningen.

I slutet av året tillsatte förbundets styrelse ett redaktionsutskott som under Kristina Lindströms ledning skall bistå chefredaktören i utvecklingen av tidskriftens journalistiska linje. Övriga medlemmar är Katja Bargum, Lena Björklund, Peter Buchert, Magnus Londén och Henrika Mercadante.

9.1.3 Annonsförsäljning, marknadsföring

Håkan Norrback har via sitt företag NKN Allservice fungerat som Finlands Naturs annonsförsäljare. De flesta annonser har varit små understödsannonser, men även ett trettiotal större annonser har sålts. NKN Allservice annonsförsäljning uppgick till 35 000 €. Därtill har förbundets ekonomichef sålt annonser för 5 000 €. Annonstäkterna var därmed 40 000 € vilket var en ökning om 6 500 €. Nettointäkten var 24 000 €, en ökning om 6 000 €.

NKN Allservice har även per telefon bedrivit småskalig prenumerationsförsäljning riktat till annonsörerna i tidningen, samt till prenumeranter vars prenumeration gått ut. Ingen intern marknadsföring av nya prenumerationer per telefon har bedrivits. Tidningens upplaga i slutet av året var 3 820 exemplar vilket var 1 60 exemplar färre än året innan.

Finlands Natur har fortsättningsvis marknadsförts genom utdelning av gratisexemplar vid Helsingfors bokmessa och andra lämpliga publikevenemang. Inför julen marknadsfördes tidningen som julklapp i bland annat Hufvudstadsbladet.

9.2 Webbssidor och Facebook

Inga större förändringar av webbplatsen www.naturochmiljo.fi gjordes under året. Webbplatsen utnyttjades i varierande utsträckning inom förbundets olika verksamhetsområden. Huvudansvaret för webbsidan övertogs på våren av den nya informatören. På hösten började planeringen av en större reform av webbplatser, som skall slutföras under år 2011.

På hösten började Natur och Miljö i högre grad använda Facebook som kommunikationskanal.

10 Marknadsföring och medlemsvärvning

Natur och Miljös allmänna marknadsföringsbroschyr förnyades under våren enligt riktlinjerna i förbundets grafiska profil. Den skickades ut till lokalföreningar och delades ut på olika publik tillfällen.

I främst allmänt marknadsföringssyfte deltog Natur och Miljö i flera stora publika evenemang under året:

Under festivalen Världen i byn i Helsingfors den 29–30 maj hade Natur och Miljö ett tält i miljöorganisationernas "naturby". Särskilt Rurik Råka-materialet lyftes fram.

Föreningsmässan under den finlandssvenska föreningsfestivalen, som i år arrangerades i Helsingfors. Föreningsmässan ordnades den 11 september på Narinkens torg i centrala Helsingfors. Klimatpiloterna lyftes särskilt mycket fram.

Natur och Miljö medverkade på den första Slow Food festivalen den 2–3 oktober på Mangs gård i Ingå. Evenemanget, som arrangerades för första gånger var en stor publiksuccé: sammanlagt ca 7000 besökare under två dagar. Natur och Miljö presenterade bl.a. Naturskolan uttern och hade en lekhörna för barn.

10.1 Oktoberfesten

Inför året uppgjordes ambitiösa planer på en jubileumsgala på hösten för att fira förbundets 40-års jubileum och samtidigt testa nya former av medelanskaffning. Av praktiska orsaker skrinlades planerna, men i stället återupptogs traditionen med en oktoberfest för samarbetsparter. Några gäster utnyttjade tillfället för att uppvakta förbundet.

11 Medlemskåren

Vid årets slut hade förbundet 3535 medlemmar vilka betalt medlemsavgiften 2010. Medlemsantalet sjönk således för första gången på sex år. Den totala minskningen var 62 medlemmar. Tillbakagången skedde bland förbundets lokalföreningar (-70), medan de direkt anslutna medlemmarnas antal ökade (+8).

Antalet lokalföreningar (20), medlemskommuner (14) och understödande organisationer (18) hölls konstant. Den enda egentliga förändringen som skedde under året var att Lovisa stad blev medlem då före detta medlem Liljendals kommun upplöstes.

Detaljerad medlemsstatistik finns i bilagorna 1 och 2

12 Organisationen

12.1 Årsmötet

Årsmötet arrangerades på Runsala i Åbo den 22 maj. I mötet deltog 16 röstberättigade medlemmar och därtill 8 övriga personer. Mötesdeltagarna har möjlighet att bekanta sig med de fina lundarna på Runsala under ledning av chefredaktör Magnus Östman. Titti Fritzén från Raseborgs Natur och Miljö tog emot vandringspriset för den lokalförning vars medlemsantal ökat mest föregående år.

12.2 Styrelsen

Under perioden fram till förbundsmötet verkade följande personer i styrelsen:

Person, uppdrag	personlig suppleant
Christell Åström, förbundsordförande	
Jonas Biström, viceordförande	Carolina Silin
Torbjörn Björkman	Dan Jansén
Kati Källman	Carl-Anders Lundberg
Kajsa Rosqvist	Kristina Lindström
Eva Sandberg-Kilpi	Erika Lähde
Tessa Turtonen	Jan Åström

Under perioden efter förbundsmötet verkade följande personer i styrelsen:

Person, uppdrag	personlig suppleant	mandatperiod*
Christell Åström, förbundsordförande		2011
Jonas Biström, viceordförande	Carolina Silin	2011
Torbjörn Björkman	Dan Jansén	2012
Patrik Byholm	Ralf Wistbacka	2013
Kajsa Rosqvist	Kristina Lindström	2011
Eva Sandberg-Kilpi	Erika Lähde	2012
Tessa Turtonen	Jan Åström**	2013

*mandatperiod byter vid ordinarie förbundsmöte, som hålls i april.

**Åströms mandatperiod går ut 2011

Styrelsen sammanträdde sju gånger under året enligt följande: 12-13.2 i Helsingfors, 31.3 per telefon, 17.4 i Helsingfors, 12.6 i Helsingfors, 11.9 i Helsingfors, 23.10 i Helsingfors och 6.12 i Helsingfors.

Styrelsens arbetsutskott har sammanträtt mellan styrelsemötena. Arbetsutskottet har bl.a. behandlat personal- och ekonomiska frågor och berett revideringen av organisationsplanen. Arbetsutskottet har bestått av styrelsemedlemmarna Christell Åström (ordförande), Jonas Biström, Kajsa Rosqvist och Tessa Turtonen samt från personalen Bernt Nordman och Fred Eklund.

13 Personal

13.1 Översikt

Stora förändringar i personalen satte en stark prägel på verksamhetsåret 2010. I början av året beviljades den mångåriga miljövårdschefen Lotta Nummelin tjänstledighet till slutet av år 2012. I hennes ställe anställdes två personer på deltid. I april anställdes Natur och Miljös första fastanställda informatör.

Hela personalen träffades fyra gånger under året. Två planeringsdagar, den ena i februari och den andra i oktober fokuserade på planering av verksamheten, men den gemensamma tiden untyttjades också till att diskutera arbetsmiljön. Till personalens sommarfest i Gumtäkts botaniska trädgård inbjöds även tidigare anställda. Julfesten den 16.12 var ämnad endast för de anställda som fick en lektion i cirkuskonst av Circus Helsinki.

13.2 Anställda under året

Maria Aroluoma	miljöfostrare
Lena Avellan	vattenskyddsexpert (4.4-)
Madeleine Blomqvist	kanslissekreterare
Fred Eklund	ekonomichef
Renja Hakala	naturskollärare
Maria Hällfors	projektsekreterare Miljöaktionsdagarna (-30.10)
Anna Idman	naturskollärare
Fredrik Ingman	kanslihälp (Arbete med stöd)
Sonja Kaasinen	praktikant (25.1-26.3)
Christel Lindblad	projektledare Klimatpiloterna (1.8-)
Erika Lähde	kampanjassistent (1.7-31.7)
Henrika Mercadante	informatör (4.4-)
Bernt Nordman	verksamhetsledare
Lotta Nummelin	miljövårdschef (-12.3)
Martina Reinikainen	miljövårdschef (16.8-)
Valter Sandell	civiltjänstgörare (-20.8)
Joel Wolff	civiltjänstgörare (4.10-)
Magnus Östman	chefredaktör

13.3 Arbetsutrymmen och -utrustning

Under året skedde inga betydande förändringar gällande arbetsutrymmen.

Kansliutrymmet på Annegatan 26 i Helsingfors på 125 kvadrat var i effektivt bruk. För projektet Klimatpiloterna i Östra Nyland hyrdes ett tilläggsutrymme på 16 kvadrat på Annegatan av Luonto-Liitto.

Kvarkens naturskolas kontor var fram till augusti tillfälligt i naturskolläraren Renja Hakalas hem. Från och med september hyrdes sedan ett utrymme om 14 kvadrat av Kvarkenrådet på Sandögatan 6 i Vasa. Naturskolan Utterns kontor var på naturskolan.

Inga betydande investeringar i kontorens arbetsutrustning gjordes under året.

13.4 Personalförmåner

Förbundet erbjöd de anställda skattefria förmåner i form av företagshälsovård, lunchsedlar, motions- och kultursedlar samt personalbiljett.

14 Skärgårdsfonden

Skärgårdsfonden bedrev inte aktiv verksamhet under året. Ett understöd om 2 450 € utdelades dock i slutet av året till projektet Pro Hålx vik som drivs av pro Houtskär rf. Skärgårdsfondens ekonomiska resultat år 2010 var ett överskott på 1 246 € och i slutet av året var fondens egna kapital 30 371 €.

15 Ekonomi

15.1 Översikt

Natur och Miljös ekonomi har hållits stabil. Förbundets ekonomi är god och det egna kapitalets storlek är tillfredsställande.

Förbundets intäkts- och kostnadsbild ändrades inte nämnvärt år 2010 jämfört med år 2009. Att verksamheten utvidgats resulterade dock i att såväl förbundets utgifter som inkomster ökade med lite över 50 000 €.

På intäktssidan steg förbundets bidragsintäkter med 42 000 €, främst tack vare projektet Klimatpiloterna i Östra Nyland och Rurik Råkas turné. Medlemsintäkter ökade med närmare 8 000 € i och med en förhöjning av medlemsavgiften med 10 %. Finlands Naturs annonsintäkter ökade med 6 500 € och besöksintäkterna från förbundets naturskolor steg med 3 000 €. Statsbidraget på 135 000 € steg med 1 000 €.

På utgiftssidan ökade personalkostnaderna med 20 000 €. Detta främst i och med anställningen av en koordinator för Klimatpiloterna i Östra Nyland, men även för-

bundets kostnader för personalförmånerna steg. De övriga kostnaderna ökade med 30 000 € i och med högre hyres-, publicerings- och konsultkostnader. Projektet Klimatpiloterna i Östra Nyland köpte bland annat konsulttjänster för 8 500 €.

Natur och Miljös ekonomiska resultat år 2010 visar ett underskott på 4974,96 €.

15.2 Bidrag och understöd

Bidrag beviljade för specifika ändamål är alltjämt den allmänaste formen av finansiering. Dessa bidrag är av avgörande betydelse i synnerhet för förbundets barn- och ungdomsverksamhet. De allmänna verksamhetsbidragen utgör den nödvändiga stommen i verksamheten, eftersom de beviljade bidragen för specifika ändamål sällan helt täcker kostnaderna. För förbundets del är de allmänna verksamhetsbidragen tacksamma eftersom förbundet då kan prioritera till vilka projekt eller vilken verksamhet bidragen används.

För sin verksamhet och för olika projekt har förbundet år 2010 erhållit följande understöd:

Allmänt verksamhetsbidrag har erhållits av Konstsamfundet, Svenska folkskolans vänner, Svenska kulturfonden och William Thurings stiftelse.

Barn- och ungdomsverksamheten erhöll bidrag av Aktiastiftelsen i Korsholm, Aktiastiftelsen i Vasa, Bergsrådet R. Erik Serlachius stiftelse, Bergsrådinnan Sophie von Julins stiftelse, Helsingfors stads miljönämnd, Kulturfonden för Sverige och Finland, Sjundeå kommun, Sparbanksstiftelsen i Helsingfors, Sparbanksstiftelsen i Sjundeå, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Stiftelsen Pro Juventute Nostra, Svensk-Österbottiska samfundet, undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen.

Finlands Natur fick bidrag från Konstsamfundet, undervisnings- och kulturministeriet och William Thurings stiftelse. Därtill gav utrikesministeriet bidrag för produktion och utgivning av årets temahäfte "En mångformig värld är en bättre värld".

Därtill fick förbundet följande stöd. SILMU, Leader aktionsgruppen i östra Nyland, och Kulturfonden understödde det treåriga projektet Klimatpiloterna i Östra Nyland. Ålandsbankens Miljökonto understödde Rurik Råkas turné. Ingrid, Margit och Henrik Höjers donationsfond understödde projektet som resulterade i rapporten "Slam i systemet – Problem och lösningar för glesbygdens avlopp".

Utöver nämnda bidrag har förbundet erhållit understöd av ett flertal privata personer genom donationer och bidrag. I samband med medlemsfakturan inbetalade ett femtiotal personer totalt 1 995 € förbundets 40 årsjubileum till ära. En privatperson donerade 5 000 € till förbundets arbete för Sibbo storskog. Förbundets faddrar understödde förbundets verksamhet med en totalsumma på 1 219 €. Till faddersystemet hörde vid årets slut tolv personer.

Åbo Akademis Studentkår donerade 728 € till förbundets arbete. Studentkåren hade insamlat summan genom att de studerande, i samband med betalningen av medlemsavgiften för läsåret 2009–2010, frivilligt kunnat donera en summa till Natur och Miljös arbete.

Natur och Miljö tackar hjärtligt för alla understöd och bidrag som erhållits under året och som gjort det möjligt att bedriva verksamheten!

15.3 Julförsäljning

Inför julen förmedlade förbundet Naturkalendern, som ges ut av Finlands Naturskyddsförbund. Försäljningen uppgick till 380 kalendrar och nettointäkten var 1 000 €.

Bilaga 1

Medlemsorganisationer

Understödjande medlemsorganisationer

Dendriticum r.f.
 Finlands svenska lärarförbund
 Finlands svenska Marthaförbund
 Finlands svenska scouter
 Finlands Svenska Skolungdomsförbund
 Gennarbyvikens fiskevårdsförening
 Håll skärgården ren
 Krogars vattenskyddsförening
 Nordenskiöld-samfundet i Finland
 Nothamn Ab
 Nylands fiskarförbund
 Nylands Miljövårdsdistrikt
 Pellinge hembygdsförening
 Svensk Ungdom
 Svenska folkskolans vänner
 Svenska naturvetarklubben
 Västra Nylands folkhögskola
 Åbo Nation

Totalt 18 st.

Medlemskommuner

Raseborgs stad
 Grankulla stad
 Hangö stad
 Ingå kommun
 Jakobstad stad
 Kimitoöns kommun
 Korsholm kommun
 Kronoby kommun
 Kyrkslätt kommun
 Larsmo kommun
 Lovisa stad
 Nykarleby stad
 Oravais kommun
 Sjundeå kommun

Totalt 14 st

Bilaga 2

Personmedlemsantal

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Esbo miljöförening	40	38	40	44	46	49	52	48
Grankulla miljöförening	58	62	60	59	64	64	60	61
Hangö miljöförening	32	32	33	34	33	32	28	23
Helsingfors naturskyddsförening	130	113	126	136	149	140	144	136
Ingå-Sjundeå miljöförening	120	112	102	106	107	104	100	94
Jakobstadsnejdens Natur	127	116	104	105	104	97	101	102
Kimitoöns Natur	53	52	52	56	59	57	59	52
Kyrkslätt miljöförening	12	10	11	11	11	11	10	9
Kyrksläotts Natur och Miljö	53	81	78	99	100	98	104	101
Malaxnejdens naturförening	41	58	34	38	38	41	39	35
Oravaisnejdens naturvetarklubb	52	45	34	32	31	34	32	32
Pargas Naturskyddsförening	66	62	55	58	60	60	61	64
Pojo Natur *	3	5	5	5	5	4		
Raseborgs Natur och Miljö	182	168	173	184	174	171	181	171
Sibbo Naturskyddare	137	130	126	123	124	129	127	127
Svartbäckbygdens Naturskyddsf.	3	2	3	3	3	5	6	6
Svartådalens miljöförening	9	7	9	10	9	8	8	5
Sydbottens Natur och Miljö	73	73	66	69	67	69	66	70
Vasa miljöförening	101	97	89	95	95	92	97	89
Åbonejdens Natur	126	123	120	121	121	117	113	104
Ö.Nyl. Fågel- och Naturskyddsf.	78	74	71	72	70	75	74	71
Ålands Natur och Miljö	204	190	177	187	188	190	185	177
Lokalföreningsanslutna totalt	1700	1650	1568	1647	1658	1647	1647	1577
NoM enskilda medlemmar	1867	1736	1862	1886	1885	1925	1950	1958
Ständiga medlemmar	15	15	15	15	15	13	13	13
Stipendiemedlemmar**	46	71	94					
Totalt medlemstal	3628	3472	3539	3548	3558	3585	3610	3548

* Pojo Natur gick samman med Raseborgs Natur och Miljö 2009

** Natur och Miljö beslöt år 2006 att inte längre dela ut stipendiemedlemskap. I stället för medlemskap ges en stipendieprenumeration på tidskriften Finlands Natur.

I förbundets medlemsantal ingår 126 medlemmar som betalar en ungdomsmedlemsavgift samt 917 medlemmar som hör till 338 familjer som betalar en familjemedlemsavgift. I medlemstalen ovan ingår de medlemmar som har erlagt medlemsavgiften för år 2010.

Medlemsavgiften för år 2010 ökade med typ 10 % jämfört med året innan och var följande. Avgift för enskild medlem 28 €, familjemedlemsavgift 38 € och ungdomsmedlemsavgift 16 €.

Natur och Miljö

telefon (09) 6122 290

e-post nom@naturochmiljo.fi

www.naturochmiljo.fi